

भेरीगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
छिन्चु, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ०७ संख्या: ०८ मिति: २०८१/१२/१९ गते

भाग-२

भेरीगंगा नगरपालिका

लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०८१

कार्यपालिकाबाट पारित मिति: २०८१/१२/१७

प्रस्तावना :

लैङ्गिक हिंसामा परेका पीडित तथा प्रभावितहरूको तत्काल उद्धार, राहत तथा पुनर्स्थापना गरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव तथा हिंसा जस्ता जघन्य अपराधलाई दण्डनीय बनाई प्रभावितहरूलाई क्षतिपूर्ति दिलाउने साथै स्वास्थ्य, शिक्षा, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षाको अवसर दिलाई लैङ्गिक समानता कायम गर्न सहयोग पुग्ने उद्देश्यले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा २२ लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष (दोस्रो संशोधन) नियमावली २०७६ को मूल नियमावलीको नियम ३ ख ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भेरीगंगा नगरपालिकाको मिति २०८१/०१/०७ को कार्यपालिका बैठकले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस कार्यविधिको नाम “भेरीगंगा नगरपालिकाको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०८१” रहेको छ ।
(२) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाले पारित गरेपछि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

- (क) “कार्यविधि” भन्नाले भेरीगंगा नगरपालिकाले जारी गरेको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि २०८१ सम्भन्तुपर्छ ।
- (ख) “कार्यालय” भन्नाले भेरीगंगा नगरपालिकानगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्भन्तुपर्छ ।
- (ग) “कोष” भन्नाले दफा ३ बमोजिमको लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सम्भन्तुपर्छ ।
- (घ) “नियमावली” भन्नाले लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन नियमावली २०६७ (दोस्रो संशोधन २०७६ समेत) सम्भन्तुपर्छ ।
- (ङ) “पीडित” भन्नाले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित वा प्रभावित व्यक्ति सम्भन्तुपर्छ ।
- (च) “लैङ्गिक हिंसा” भन्नाले कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार, सामाजिक कुरीतिजन्य व्यवहार लगायत लैङ्गिक आधारमा हुने हिंसा सम्भन्तुपर्छ ।
- (छ) “समिति” भन्नाले दफा ७ बमोजिमको तत्काल उद्धार तथा राहत स्थानिय समिति सम्भन्तुपर्छ ।

परिच्छेद २

कोषको स्थापना, उपयोग, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

३. कोषको स्थापना :

- (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष नामको एक कोष स्थापना गरिएको छ ।
- (२) कोषमा देहायबमोजिमका रकमहरु रहनेछन्:-
 - (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ख) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ग) भेरीगंगा नगरपालिकाले कोष परिचालनका लागि छुट्ट्याएको रकम,
 - (घ) विदेशी व्यक्ति, अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था वा सरकारबाट प्राप्त रकम,
 - (ङ) स्वदेशी व्यक्ति वा संघ वा संस्थाबाट प्राप्त रकम,
 - (च) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिमको रकम नगरपालिकाले कुनै वाणिज्य बैंकमा खाता खोली जम्मा गर्नेछ ।
- (४) कोषको खाताको सञ्चालन नगरपालिकाको नियमबमोजिम हुनेछ ।

४. कोषमा रकम जम्मा गर्ने :

महिला हक हितको क्षेत्रमा नगरपालिकाको क्षेत्रभित्र कार्यरत राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले वार्षिकरूपमा गर्ने खर्चको नगरपालिकाले तोकेबमोजिमको प्रतिशत बराबरको रकममा नघटाई कोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

५. कोषको उपयोग :

- (१) कोषको रकम देहायको कामको लागि पीडितलाई उपलब्ध गराउन उपयोग गरिनेछ :-
 - (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्न,
 - (ख) पीडितलाई औषधि उपचार गर्न,
 - (ग) राहत प्रदान गर्न तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन,
 - (घ) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार तथा मनोविमर्श प्रदान गर्न,
 - (ङ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि व्यवसाय स्थापना खर्च रकम अनुदान तथा बिउ पुँजीको रूपमा प्रदान गर्न,
 - (च) पीडितलाई पुनर्स्थापना गराउन,
 - (छ) नगरपालिका विपक्षी भएको लैङ्गिक हिंसा र यौनजन्य दुर्व्यवहारको कसूरबाट पीडितले प्रचलित कानूनबमोजिम कसूरदारहरुबाट प्राप्त गर्नुपर्ने क्षतिपूर्ति त्यस्तो कसूरदारको कुनै सम्पत्ति नभएको कारणबाट प्राप्त गर्न सक्ने नदेखिई अदालतको आदेश बमोजिमको रकम पीडितलाई क्षतिपूर्ति स्वरूप भराउन,
 - (ज) पीडितका लागि समितिले तोकेबमोजिमको अन्य कार्यमा ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि समितिले लैङ्गिक हिंसाबाट पीडित बालबालिका तथा किशोर किशोरी वा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित भई लागू पदार्थको दुर्व्यसनमा फसेका वा सडकमा आएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिई कोषको रकम खर्च गर्न सकिनेछ ।

६. कोषको रकम अन्य काममा उपयोग गर्न नसकिने :

- (१) कोषको रकम नियममा लेखिए बाहेकको अन्य कार्यमा उपयोग गर्न सकिने छैन ।

७. तत्काल उद्धार तथा राहत स्थानीय समितिको गठन :

- (१) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष संचालन (दोस्रो संशोधन) नियमावली २०७६ नियम २ को उपनियम २ खण्ड ग १ बमोजिम कोषको संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने कामकाजका लागि एक तत्काल उद्धार तथा राहत स्थानीय समिति रहनेछ ।
- (२) समितिको गठन देहायबमोजिम हुनेछ ।
- (क) न्यायिक समिति संयोजक - संयोजक
- (ख) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत - सदस्य
- (ग) स्वास्थ्य शाखा प्रमुख - सदस्य
- (घ) नगर प्रहरी प्रमुख - सदस्य
- (ङ) लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत गैरसरकारी संस्था मध्येबाट संयोजकले तोकेको प्रतिनिधि १ जना - सदस्य
- (च) ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रतिनिधि - सदस्य
- (छ) एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्रका प्रतिनिधि - सदस्य
- (ज) महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख - सदस्य
- (झ) कानून तथा इजलास शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

८. समितिको काम, कर्तव्य: तत्काल उद्धार तथा राहत स्थानीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

- (क) पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- (ख) राहत तथा आर्थिक सहयोग सदुपयोग भए नभएको सम्वन्धमा अनुगमन गर्ने, गराउने ।
- (ग) लैङ्गिक हिंसा हुन नदिनका लागि स्थानीय स्तरमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- (घ) स्थानीय स्तरमा लैङ्गिक हिंसा निवारणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ, संस्था तथा निकायहरु बीच समन्वय गर्ने ।
- (ङ) स्थानीय स्तरमा लैङ्गिक हिंसामा परेका महिला, किशोरी तथा बालबालिकाको तत्काल उद्धार तथासंरक्षण गर्ने ।
- (च) नगरक्षेत्र भित्र घटेका लैङ्गिक हिंसा सम्वन्धी घटनाको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- (छ) कोष वृद्धिका लागि श्रोतको खोजी गर्ने ।
- (ज) लैङ्गिक हिंसा निवारण सम्वन्धि अन्य काम गर्ने, गराउने ।

९. समितिको बैठक

- (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (२) समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (३) समितिको बैठक बस्नु भन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगाडी समितिका सदस्य सचिवले बैठकमा छलफल हुने गरी कार्यसूची सहितको सुचना सबै सदस्यहरुलाई दिनुपर्नेछ ।
- (४) समितिको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरुको उपस्थिति भएमा समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (५) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ ।
- (६) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णयक मत दिनेछ ।
- (७) समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको कुनै कर्मचारी, पदाधिकारी वा अन्य कुनै व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रुपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (८) समितिको बैठक सम्वन्धी अन्य व्यवस्था समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. कोषमा रकम उपलब्ध गराउने:

पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि नगरपालिकाले कोषको नाममा रकम निकास गरिदिनेछ ।

परिच्छेद ३

वित्तिय व्यवस्थापन

११. राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने रकमको हद्द र आधार :

- (१) यस कार्यविधिवमोजिम पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउँदा देहायको आधारमा देहायको रकममा नबढ्ने गरी उपलब्ध गराईनेछ :-
- (क) पीडितलाई तत्काल उद्धार गर्नुपर्ने भएमा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारीसाधनबाट यात्रा गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन चार सय रुपैयाँ र बास बस्नु पर्ने भएसो वापत छुट्टै रकम दिनुपर्ने भएमा प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँका दरले बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,

- (ख) पीडितलाई अस्पतालमा भर्ना गरी औषधि उपचार गर्नुपर्ने भएमा एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र (OCMC) संग समन्वय गरी अस्पताल आउँदा जाँदा सवारी साधन प्रयोग गर्नुपर्ने भए सार्वजनिक सवारी साधन प्रयोग गर्दा लाग्ने भाडा रकम, खाना खर्च वापत प्रतिदिन चार सय रुपैयाँ, अस्पतालमा बस्ने व्यवस्था नभई बाहिर बस्नुपरेमा बढीमा पाँच दिनको बसोबास खर्च वापत प्रतिदिन पाँच सय रुपैयाँमा र उपचार खर्च समेत गरी बढीमा छ हजार पाँच सय रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ उपचार खर्च । पीडितसँग आश्रित बालबालिका भए बालबालिकाका लागि पनि सोही दरमा खाना खर्च उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
- (ग) कानूनी सहायता, मनोवैज्ञानिक उपचार वा मनोविमर्शका लागि अन्यत्र प्रेषण गर्नुपरेमा पाँच हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी लागेको यथार्थ खर्च,
- (घ) कुनै व्यवसाय गर्नको लागि वीउ पूँजीको रुपमा वस्तुगत तथा नगद अनुदान समेत गरी बढीमा थप पाँच हजार रुपैयाँ,
- (ङ) पुनर्स्थापनाका लागि बढीमा पाँच हजार रुपैयाँ,
- (च) सञ्चालक समितिले तोकेबमोजिमको अन्य कामको लागि प्रकृति हेरी बढीमा दश हजार रुपैया सम्म दिन सकिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको रकम अपर्याप्त भएको मनासिव आधार र प्रमाण सहित कुनै पीडितले कार्यालयमा निवेदन दिएमा र सो व्यहोरा मनासिव देखिएमा समितिले त्यस्ता पीडितलाई थप दुई हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी मनासिव रकम थप गरी दिन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल बाहिर रहेबसेको पीडितलाई समितिले तोकेबमोजिमको राहत तथा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

१२. राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न निवेदन दिनुपर्ने :

- (१) यस कार्यविधिवमोजिम राहत तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गर्न चाहने पीडित वा सरोकारवाला व्यक्तिले राहत तथा आर्थिक सहयोग पाउनुपर्ने मनासिव कारण खुलाई अनुसूची (१) बमोजिमको ढाँचामा समितिमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको निवेदनउपर समितिले जाँचबुझ गर्दा पीडितलाई राहत तथा आर्थिक सहयोग गर्नुपर्ने देखिएमा समितिले दफा ११ को अधीनमा रही पीडितलाई राहत तथा आर्थिकसहयोग उपलब्ध गराउनेछ ।

१३. तत्काल रकम उपलब्ध गराउन सकिने :

- (१) यस कार्यविधिमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पीडितलाई तत्काल उद्धार, औषधि उपचार, पुनर्स्थापना वा राहत तथा आर्थिक सहयोग प्रदान नगरेमा गम्भीर तथा मानवीय क्षति हुने देखिएमा समितिको संयोजकले सो प्रयोजनका लागि कोषबाट पचास हजार रुपैयाँमा नबढ्ने गरी मनासिवरकम सम्बन्धित पीडितलाई उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था परी समितिको संयोजकबाट पीडितलाई रकम उपलब्ध गराइएकोमा त्यसरी रकम उपलब्ध गराइएपछि बस्ने समितिको बैठकबाट सो विषयको अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

१४. थप रकम निकासी माग गर्न सक्ने :

- (१) समितिको नाममा निकासी भएको रकम अपर्याप्त भएमा समितिले सो को कारण खुलाई नगरपालिकासंग थप रकम माग गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम थप रकम माग भई आएमा नगरपालिकाले समितिको आवश्यकता र औचित्यता हेरी कोषबाट थप रकम निकासी दिन सक्नेछ ।
- (३) लैङ्गिक हिंसा पीडित वा प्रभावितलाई तत्काल उद्धार तथा राहत प्रदान गर्दा कोषमा भएको रकम भन्दा बढी खर्च भएमा मनासिव कारण र प्रमाण खुलाई केन्द्रीय तत्काल उद्धार तथा राहत समितिमा थप खर्च भएको रकम माग गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद ४

विविध

१५. छुट्टै खाता खोल्नुपर्ने :

नगरपालिकाले समितिका लागि प्राप्त भएको रकम कार्यालयको नाममा कुनै वाणिज्य बैंकमा छुट्टै खाता खोली जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

१६. कोषको लेखा र लेखापरीक्षण :

- (१) कोषको आयव्ययको लेखा नगरपालिकाको कानूनबमोजिम राखिनेछ ।
- (२) कोषको लेखापरीक्षण नगरपालिकाको नियमबमोजिम हुनेछ ।

१७. आवर्ती (रिभल्भीङ) कोष :

यो कोष आवर्ती (रिभल्भीङ) कोषको रूपमा रहनेछ ।

१८. प्रतिवेदन पेश गर्ने:

- (१) समितिले प्रत्येक चौमासिक तथा वार्षिक रूपमा सो समितिबाट भए गरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन नगर प्रमुख समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (२) समितिले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र सो समितिबाट अधिल्लो आर्थिक वर्ष भरिमा भएगरेका काम कारवाहीको प्रतिवेदन नगर कार्यपालिका समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ ।

१९. बैठक भत्ता :

समितिका संयोजक वा सदस्यले सो समितिको बैठकमा भाग लिए वापत नगरपालिकाको कानूनमा तोकिएबमोजिमको बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

२०. निर्देशन दिन सक्ने :

- (१) नगर कार्यपालिकाले समितिको कामकारवाहीको सम्बन्धमा सो समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिनसक्नेछ ।

२१. खारेजी र बचाउ :

- (१) देहायको कार्यविधि खारेज गरिएको छ ।
 - (क) लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- (२) उपदफा (१)मा उल्लेखित कार्यविधिवमोजिम भएगरेका काम कारवाही यसै कार्यविधिवमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची १

(दफा १२ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

निवेदन

श्री संयोजक ज्यू,
तत्काल उद्धार तथा राहत स्थानीय समिति,
भेरीगंगा नगरपालिका, छिन्चु, सुर्खेत ।

विषय : सहयोग उपलब्ध गराई पाउँ ।

म.....मा बस्ने वर्ष..... को.....
मिति..... मा लैङ्गिक हिंसाबाट पिडित भएको छु । मेरो आर्थिक स्तर
ज्यादै कमजोर रहेको छ । म उपर लैङ्गिक हिंसा भएको कारणले
मेरो मानसिक/शारीरिक/सामाजिक अवस्था कमजोर भई अशक्त अवस्थामा
रहेको हुनाले मलाई औषधी, उपचार/कानुनी सहायता, परामर्श/उद्धार/मनोविमर्श/
स्वरोजगार/पुनर्स्थापना/अन्य..... कामका लागि सहयोगको
आवश्यकता परेको हुँदा स्थानीय लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषबाट नियमानुसार
सहयोग रकम उपलब्ध गराईदिनु हुन यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक

नाम, थर
ठेगाना
दस्तखत
मिति

आज्ञाले,
कृष्णप्रसाद पोख्रेल
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत